

idet jeg vil sige, at, da Beilovene efter al Sandsynlighed nu meget hurtigt ville være tilendebragte her i Landstinget og vedtagne i en Form, som jeg holder mig overbevist om, at saavel Landstinget som Folkethinget og Regeringen ville finde heldig, uden at de have været i Udvalg, saa vil et Udvalg heller ikke være nødvendigt i denne Sag, da der jo ikke er reist nogen principiel Indvending imod Loven.

Bindesbøll: Den af den ærede 3die Landstingsmand for 3die Kreds (Tobiesen) yttrede Formening, at det vilde være meest passende, at Sognepræsten holdt sig til det frivillige Fattigvæsen og derimod overlod Evangsattigvæsenet til Sogneforstandernes Styrelse, foranlediger mig til nogle korte Bemærkninger. Der er ganske vist Forskjel paa det tvungne og paa det frivillige Fattigvæsen, som der er Forskjel imellem Retspligter og Dydspligter; men Forskjellen er ikke den, at nogle Pligter kun ere Retspligter og andre kun Dydspligter, thi enhver Pligt er en Dydspligt; men Forskjellen er den, at der gives Dydspligter, som tillige ere Retspligter; hvor dette er Tilfældet, blive kun Pligterne saameget desto helligere. Derfra er ogsaa vor Lovgivning om Fattigvæsenet gaaet ud. Den bestemte fra Først af udtrykkeligt, at der skulde begyndes med at tegnes frivillige Bidrag, at de Mænd, som bleve Fattigforstandere, skulde tegne sig først, og at kun, naar Kjærligheden, Velvilligheden og Godheden ikke strakte til, skulde Tvangen kaldes til Hjælp; først da skulde Pligten stemples tillige som en Retspligt. Jeg troer vel overhovedet at turde forudsætte, at ethvert kristeligt Menneske veed, at man skal lyde Ovrigheden, ikke blot for Frygtens, men ogsaa for Samvittighedens Skyld. Langfra at ansee det for at være uværdigt for Præsterne at deeltage i Forhandlingerne om Evangsattigvæsenet, maa jeg derfor troe, at de ogsaa med Hensyn til det ere paa deres rette Plads nu, og jeg vilde derfor have fundet det mere rimeligt, om der havde været en Paragraph i det foreliggende Lovforslag, der omtrent var saalydende: „I alle Forhandlinger, Fattigvæsenet vedkommende, skulle Præsterne deeltage uden Hensyn til, om de ere valgte til Medlemmer af Sogneraadet eller

ikke, ligesom de ogsaa skulde være berettigede til i disse Anliggender at have Stemme.“ Jeg maa ifølge deres hele Kaldelse ansee dem for netop ogsaa at være kaldede dertil at være med, hvorfomhelst Fattigdommens Sag skal føres. Det vilde jo dog være underligt, om det skulde være det meest Passende, at i Kirkerne, hvor de Fattige ofte ikke komme, der skulde Ordets Tjenere tale smukke og rørende Ord, ogsaa om Fattigdommen, og der skulde Menigheden synge smukke Psalmer, men der, hvor de Fattige just komme og melde sig og komme frem med deres Klager, skulde de, der talte alle de mange rørende Ord, og som satte hele Menighedens Hjertes i Bevægelse, være lukkede ude. Jeg finder det derfor saa langt fra stridende mod Sognepræstens geistlige Værdighed, at han deeltager i Evangsattigvæsenet, at jeg netop troer, at han bør deeltage deri, for at man kan see, at Gudstrygtighed ikke er Noget, der har hjemme i Kirken, men at den har hjemme allevegne i det mennefelige Liv, selv der, hvor dette synker saa dybt ned, som man tidt maa see det gjøre paa de laveste Steder. — Men naar jeg saaledes er villig til at indrømme, at Præsten bliver brugt i Communens Tjeneste, da er det rigtignok, fordi jeg troer, at man, naar de saaledes have været tilstede og kunnet virke og udrette Noget i disse Anliggender ved Brugen af de Kræfter og den Dygtighed, som man mener at finde hos dem, da ogsaa til Gjengjæld passende kunde fritage dem for at have med andre Anliggender at gjøre, der vedkomme Communen alene. Der er en Bestemmelse i Danske Lov, hemlig 2—11—10, som gaaer ud paa, at Præsten ikke maa befatte sig med verdslige Bestillinger og Anliggender, s. Ex. med at være Skriver osv. Naar man i Modsatning dertil tager vor Lovgivning frem fra den Tid, da Lovene om Communalvæsenet bleve givne, skulde man næsten fristes til at mene, at der ikke gaves Noget blandt Sognets Beboere, der vare bedre ffikede til at blande sig i og at give sig af med allehaande forskjelligte verdslige Forretninger end netop Præsten. Jeg var selv Præst, dengang Communalanordningen af 1841 udkom, og jeg maatte ogsaa som Formand paatage mig Bestyrelsen af to Sognes communale Anliggender